

Брюксел, 7 септември 2026 г.
(OR. en)

12848/26

Междуинституционално досие:
2026/0257 (NLE)

ENER 551
RELEX 1116
COWEB 107
COEST 646

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	7 септември 2026 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2026) 464 final
Относно:	Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в Съвета на министрите на Енергийната общност по отношение на взаимното признаване на гаранции за произход на електроенергия от възобновяеми енергийни източници, издадени от договарящи страни от Енергийната общност и от държави — членки на ЕС

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2026) 464 final.

Приложение: COM(2026) 464 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 7.9.2026 г.
COM(2026) 464 final

2026/0257 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**относно позицията, която трябва да се приеме от името на Европейския съюз в
Съвета на министрите на Енергийната общност по отношение на взаимното
признаване на гаранции за произход на електроенергия от възобновяеми
енергийни източници, издадени от договарящи страни от Енергийната общност и
от държави — членки на ЕС**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. ПРЕДМЕТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Настоящото предложение за решение на Съвета се отнася до предложението, което трябва да бъде представено от името на Съюза и одобрено с гласуване на Съюза в Съвета на министрите на Енергийната общност във връзка с предвидената система за взаимно признаване на гаранции за произход на електроенергия от възобновяеми енергийни източници между държавите — членки на ЕС, и деветте договарящи страни от Енергийната общност, които не са държави — членки на ЕС.

Предвижда се позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза, да бъде представена на Съвета на министрите на Енергийната общност за приемане от този орган на 30 ноември 2026 г. на заседанието му във Виена, Австрия. Преди това заседание — на 24 ноември 2026 г. също във Виена, ще заседава постоянната група на високо равнище на Енергийната общност (ПГВР), за да обсъди и одобри тази точка за приемане от Съвета на министрите

2. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

2.1. Договор за създаване на Енергийна общност

Договорът за създаване на Енергийна общност¹ (ДСЕО) има за цел да създаде стабилна регулаторна и пазарна рамка и единно регулаторно пространство за търговия с мрежова енергия чрез прилагане в държави извън ЕС, които са страни по този договор, на частите от достиженията на правото на Съюза в областта на енергетиката, по които е постигнато споразумение. ДСЕО влезе в сила на 1 юли 2006 г. Европейският съюз е страна по него². Деветте страни от ДСЕО, които не са държави — членки на ЕС, са означени в него като „договарящи страни“.

2.2. Съвет на министрите и ПГВР

Съветът на министрите осигурява постигане на целите, отразени в ДСЕО. Състои се от един представител на всяка договаряща страна и двама представители на ЕС. Съгласно член 47 от ДСЕО той предоставя общите политически насоки, предприема мерки (решения или препоръки) и приема процедурни актове. Всяка страна (включително ЕС) има един глас, като в зависимост от обсъжданата тема Съветът на министрите прилага различни правила за гласуване. Съгласно член 78 от ДСЕО Съветът на министрите може да действа само ако са представени две трети от страните. Въздържането от гласуване не се брои за подаден глас. За предвиденото проекторешение съгласно член 85 от ДСЕО се изисква единодушие от всички страни.

ПГВР е спомагателен орган към Съвета на министрите. Съгласно член 53, буква а) от ДСЕО тя подготвя работата на Съвета на министрите, включително неговия дневен ред и актовете, които трябва да бъдат приети от Съвета на министрите. В нея участват по един представител на всяка договаряща страна и двама представители на ЕС. ЕС има един глас. Съгласно член 78 от ДСЕО ПГВР може да действа само ако са представени две трети от страните. Въздържането от гласуване не се брои за подаден глас.

¹ ОВ L 198, 20.7.2006 г., стр. 18.

² ОВ L 198, 20.7.2006 г., стр. 15.

2.3. Предвиденият акт на Съвета на министрите

Настоящото предложение за решение съгласно член 218, параграф 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се отнася до позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз по отношение на решението на Съвета на министрите на Енергийната общност относно взаимното признаване на гаранции за произход на електроенергия от възобновяеми енергийни източници между държавите — членки на ЕС, и деветте договарящи страни от Енергийната общност, които не са държави — членки на ЕС, което се съдържа в приложението към предложеното решение на Съвета.

3. ПОЗИЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ ЗАЕМЕ ОТ ИМЕТО НА СЪЮЗА

С проекторешение 2026/xx/MC-EnC на Съвета на министрите, наричано по-нататък „проекторешението“, се определят условията и процедурите за взаимно признаване между държавите — членки на ЕС, и договарящите страни на гаранции за произход на електроенергия от възобновяеми енергийни източници от компетентен орган в договаряща страна или в държава — членка на ЕС. В него се предвиждат мерки за правоприлагане и защитни мерки за опазване на целостта на системите за гаранции за произход в рамките на ЕС и договарящите страни.

Съгласно член 19, параграф 11 от Директива (ЕС) 2018/2001 за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници³ се установява система за взаимно признаване на гаранции за произход между държавите — членки на ЕС, и се дава възможност за нейното разширяване към трети държави, при условие че ЕС е сключил споразумение с тази трета държава за взаимно признаване на гаранции за произход, издадени съответно в ЕС и от съпоставими системи, установени в тази трета държава.

През 2021 г. Съветът на министрите на Енергийната общност адаптира и прие Директива (ЕС) 2018/2001 в рамките на Енергийната общност. Поради това е целесъобразно системата на ЕС за взаимно признаване на гаранции за произход да се разшири до деветте договарящи страни в Енергийната общност, които не са държави — членки на ЕС (наричани по-нататък „договарящи страни“).

Разширението трябва да бъде постигнато чрез настоящото предложение и приложеното към него проекторешение, което евентуално да бъде прието през ноември 2026 г.

Проекторешението на Съвета на министрите се основава на дял IV от ДСЕО, с който на Енергийната общност се позволява да предприема мерки с цел създаване на единен пазар без вътрешни граници за мрежова енергия. Съгласно член 85 от ДСЕО Съветът на министрите на Енергийната общност трябва да приеме проекторешението на Съвета на министрите с единодушие. След като бъде прието, проекторешението ще бъде правно обвързващо за всички договарящи страни, както и за ЕС и неговите държави членки, в съответствие с ДСЕО и ДФЕС.

След като бъде прието, проекторешението на Съвета на министрите ще влезе в сила в Енергийната общност в съответствие с член 42, параграф 1, член 47, буква б) и членове 76, 84 и 85 от ДСЕО.

Позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвета на министрите, следва да бъде одобряване на предложението до Съвета на министрите на Енергийната общност за проекторешение относно взаимното признаване на

³ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

гаранции за произход на електроенергия от възобновяеми енергийни източници, издадени от договарящи страни и от държави — членки на Европейския съюз, както и одобряване на гласа на Съюза в Съвета на министрите на Енергийната общност в полза на приемането на това проекторешение.

4. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

4.1. Процесуалноправно основание

4.1.1. Принципи

В член 218, параграф 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се предвижда приемането на решения за установяване на „позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението.“

Понятието „актове с правно действие“ включва актове с правно действие по силата на нормите на международното право, които уреждат съответния орган. То включва и инструменти, които нямат обвързващ характер съгласно международното право, но са „годни да окажат съществено въздействие върху съдържанието на приеманата от законодателя на Съюза нормативна уредба“⁴.

4.1.2. Приложение в конкретния случай

Съветът на министрите е орган, създаден по силата на споразумение, а именно ДСЕО.

Актът, който Съветът на министрите има за задача да приеме, представлява акт с правно действие. Предвиденият акт ще бъде обвързващ съгласно международното право в съответствие с член 76 от ДСЕО, по силата на който решението е правно обвързващо спрямо тези, към които е адресирано, и член 40 от ДСЕО, в който се предвижда, че мерките, предприети съгласно дял IV от ДСЕО, се прилагат за териториите, за които се прилага Договорът за създаване на Европейския съюз и за териториите на договарящите страни на Енергийната общност.

Предвидените актове не допълват, нито изменят институционалната рамка на споразумението.

Поради това процесуалноправното основание за предложеното решение е член 218, параграф 9 от ДФЕС.

4.2. Материалноправно основание

4.2.1. Принципи

Материалноправното основание за дадено решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС зависи преди всичко от целта и съдържанието на предвидения акт, във връзка с който се заема позиция от името на Европейския съюз. Ако предвиденият акт преследва две цели или се състои от две части и ако едната от целите или частите може да се определи като основна, докато другата е само акцесорна, решението съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС трябва да се основава на една-единствена цел.

⁴ Решение на Съда от 7 октомври 2014 г., Германия/Съвет, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, т. 61—64.

4.2.2. Приложение в конкретния случай

Основната цел и съдържанието на предвидените актове са свързани с енергетиката и не са с предимно фискален характер. Поради това материалноправното основание за предложеното решение е член 194, параграф 2 от ДФЕС.

4.3. Заключение

Правното основание за предложеното решение следва да бъде член 194, параграф 2 от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 9 от ДФЕС.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в Съвета на министрите на Енергийната общност по отношение на взаимното признаване на гаранции за произход на електроенергия от възобновяеми енергийни източници, издадени от договарящи страни от Енергийната общност и от държави — членки на ЕС

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 194, параграф 2 във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Договорът за създаване на Енергийна общност („Договорът“) беше сключен от Съюза с Решение 2006/500/ЕО на Съвета от 29 май 2006 г. и влезе в сила на 1 юли 2006 г.
- (2) Съгласно член 47, буква б) и член 76 от Договора Съветът на министрите може да приема мерки под формата на решение или препоръка.
- (3) Съгласно член 42, параграф 1 Енергийната общност може да предприема мерки с цел създаване на единен пазар без вътрешни граници за мрежова енергия. След приемането им тези мерки са обвързващи за Съюза и за всички договарящи страни от Енергийната общност в съответствие с член 40 от Договора.
- (4) Създаването на стабилна регулаторна и пазарна рамка, способна да привлича инвестиции в производството на електроенергия от възобновяеми енергийни източници, насърчаването на използването на енергия от възобновяеми източници, определянето на условията за търговия с енергия в единното регулаторно пространство, развитието на конкуренция на енергийните пазари в по-широк географски мащаб и използването на икономии от мащаба са сред ключовите цели на Договора за създаване на Енергийна общност, както е посочено в член 2 от него.
- (5) Постигането на целите, определени за дела на енергията от възобновяеми източници, изисква значителен напредък от страна на договарящите страни при увеличаване на внедряването на енергия от възобновяеми източници на техните територии.
- (6) Като удостоверяват пред крайните клиенти, че определено количество електроенергия е произведено от възобновяеми енергийни източници и може да бъде прехвърляно независимо от произведената електроенергия, гаранциите за произход имат пазарна стойност, която може да се използва за по-нататъшно стимулиране на инвестициите в производството на електроенергия от възобновяеми енергийни източници.

- (7) Съгласно член 19 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (Директива (ЕС) 2018/2001) се установява система за взаимно признаване на гаранции за произход между държавите — членки на Европейския съюз, и се дава възможност за нейното разширяване към трети държави, при условие че са изпълнени определени условия.
- (8) Като се има предвид, че Енергийната общност адаптира и прие Директива (ЕС) 2018/2001 чрез Решение 2021/14/MC-EnC на Съвета на министрите и че Европейският съюз е страна по Енергийната общност, е целесъобразно системата на ЕС за взаимно признаване на гаранции за произход да се разшири до договарящите страни от Енергийната общност, след като те изпълнят посочените в настоящото решение условия.
- (9) Взаимното признаване на гаранции за произход между договарящите страни по Договора за Енергийната общност и държавите — членки на Европейския съюз изисква всички страни да се придържат към едни и същи принципи и правни изисквания и да продължат да ги спазват ефективно. Поради това е необходимо да се определят условията, които следва да бъдат изпълнени от всяка договаряща страна преди и след взимането на решение за признаване.
- (10) Следва да се установи процедура относно оценката, процеса на взимане на решение за признаване и прилагането на правилата, отнасящи се до признаването на гаранции за произход на електроенергия от възобновяеми енергийни източници.
- (11) Поради това Комисията, от името на Съюза, следва да предложи на Съвета на министрите на Енергийната общност решение относно взаимното признаване на гаранции за произход на електроенергия от възобновяеми енергийни източници, издадени от договарящи страни от Енергийната общност и от държави — членки на Европейския съюз. Освен това Комисията, от името на Съюза, следва да гласува в подкрепа на предложението по време на заседанието на Съвета на министрите, насрочено за 30 ноември 2026 г.,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

С настоящото Комисията се упълномощава да представи на Съвета на министрите на Енергийната общност предложението за решение относно взаимното признаване на гаранции за произход на електроенергия от възобновяеми енергийни източници, издадени от договарящи страни от Енергийната общност и от държави — членки на Европейския съюз, включено в приложението към настоящото решение.

Член 2

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на 24-тото заседание на Съвета на министрите на 30 ноември 2026 г., е да се подкрепи приемането на предложението за решение относно взаимното признаване на гаранции за произход на електроенергия от възобновяеми енергийни източници, издадени от договарящи страни от Енергийната

общност и от държави — членки на Европейския съюз, включено в приложението към настоящото решение.

Член 3

Комисията може да одобри незначителни промени в предложението, включено в приложението към настоящото решение, преди или по време на заседанието на Съвета на министрите, без да е необходимо допълнително решение на Съвета, с оглед на коментарите от договарящите страни от Енергийната общност.

В случай че на заседанието си на 30 ноември 2026 г. Съветът на министрите не е в състояние да приеме предложението, включено в приложението към настоящото решение, то може да бъде прието чрез кореспонденция след 24-тото заседание на Съвета на министрите в съответствие с процедурния правилник на Енергийната общност, без това да изисква допълнително решение на Съвета.

Адресат на настоящото решение е Комисията.

Съставено в Брюксел на година.

*За Съвета
Председател*